

Kommunstyrelsen

Återrapportering gällande förhållningssätt för genomförande av Agenda 2030 i Danderyds kommun och antagande av hållbarhetspolicy

Ärende

Kommunstyrelsen gav kommunledningskontoret den 13 juni 2022 (§ 97) uppdraget att arbeta fram förslag till förhållningssätt, avseende genomförande av Agenda 2030 i Danderyds kommun, med återrapportering senast under kvartal 2, 2023.

För att stärka kunskapen i organisationen om de globala hållbarhetsmålen har en utbildning genomförts. För att hitta ett förhållningssätt för Danderyd har omvärldsbevakning gjorts och kommunorganisationens utgångspunkter och möjligheter har beaktats.

Tekniska kontoret förordar i utredningen att kommunen fastställer en policy med fem principer som kommunorganisationen kan förhålla sig till i ordinarie verksamhet.

Tekniska kontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen noterar slutsatserna och lägger återrapporteringen till handlingarna.

Kommunstyrelsens förslag till fullmäktige

2. Kommunfullmäktige antar föreslagen Hållbarhetspolicy för Danderyds kommun.

Bakgrund

FN:s medlemsstater antog i september 2015 Agenda 2030 för en hållbar utveckling. Agendan beskriver hållbar utveckling och de globala utmaningarna som en sammanhållen målstruktur som förenar ett stort antal perspektiv och enskilda frågor. Kommunen är mycket viktig för genomförande av de globala målen. Danderyds kommuns samlade åtagande är omfattande och diversifierat med många naturliga beröringspunkter gällande frågor som rör ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Jonas Qvarfordt/Ruth Meyer

Majoriteten av Sveriges kommuner har redan skapat förhållningssätt gentemot Agenda 2030, exempelvis genom strategiska styrdokument.

Danderyds kommun ligger i framkant med miljö- och klimatarbetet och har en etablerad struktur för genomförande och uppföljning. Kommunen bedriver även ett framgångsrikt arbete inom den sociala och ekonomiska dimensionen av hållbarhet. Dock har inte det samlade arbetet varit avstämt gentemot de globala målen och en samlad bild har saknats.

Kommunstyrelsen gav kommunledningskontoret den 29 november 2021 (§ 167) uppdraget att utreda genomförande av Agenda 2030 i Danderyds kommun med åiterrapportering senast under kvartal 2, 2022.

En nulägesanalys togs fram 2022 i syfte att ge en sammanfattning på var Danderyds kommun står i förhållande till de 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda. Rapporten summerar kommunens nuvarande arbete på översiktlig nivå samt beskriver nuvarande arbete för vart och ett av målen.

Tekniska kontorets utredning

En översiktlig nulägesanalys har genomförts i kommunorganisationen. Detta tillsammans med intervjuer med tjänstepersoner i kommuner som kommit långt i Agenda 2030 arbetet samt standard *SiS 854000: 2021 Vägledning för att genomföra FN:s Agenda 2030* har varit till grund för att ta fram förslag till alternativa vägar, där slutligen en hållbarhetspolicy förordas. Arbetet har förankrats med arbetsgruppen för Agenda 2030 - arbetet, styrgrupp för kommungemensamma projekt, ledningsgruppen, berörda chefer och medarbetare. Arbetsgruppen består av representanter från samtliga förvaltningar.

Vid en omvärldsbevakning över hur kommuner och regioner arbetar med och förhåller sig till de globala målen, framgår att kommuner har lagt upp förhållningssätt med olika ambitionsnivåer och inriktningar. Vanligt förekommande är exempelvis att:

- Kommunens styr- och målmodell byggs upp utefter Agenda 2030.
- Kommunen arbetar fram ett omfattande styrdokument som täcker in de globala hållbarhetsmålen. Exempelvis i en hållbarhetsstrategi/plan/program.
- Kommunen tar fram principer och förhållningssätt till de globala hållbarhetsmålen, exempelvis i en policy.
- Kommunen har inget förhållningssätt, dvs ett nollalternativ.

Tekniska kontorets bedömning

Hållbar utveckling är en del av kommunens grunduppdrag och arbetet sker till stor del inom nämndernas ansvarsområden och grunduppdrag. Hållbar utveckling är en utgångspunkt för kommunens mer övergripande uppdrag

Jonas Qvarfordt/Ruth Meyer

om en sammanhållen samhällsutveckling, den översiktliga planeringen och kommunens roll som samhällsaktör.

De globala hållbarhetsmålen beaktas i några av kommunens beslutade styrdokument. Exempelvis framgår i översiktsplanen att *"I genomförandet av översiktsplanen ska kommunen beakta de olika dimensionerna av hållbar utveckling som den sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionen"* och av miljö- och klimatprogrammet framgår att *"en långsiktigt hållbar utveckling ska främjas med generationsmålet i fokus"*.

Alternativa vägval

Kontorets bedömning av några olika alternativa vägval för Danderyds kommun.

1. Kommunens styr- och målmodell byggs upp utefter de globala hållbarhetsmålen.
 - Att revidera och bygga upp styr- och målmodellen utefter de globala hållbarhetsmålen innebär ett stort arbete och betyder att hela kommunens styrmodell behöver omdanas. Kontoret bedömer att detta inte är resurseffektivt och avviker betydligt gentemot pågående arbete med revidering av kommunens riktlinjer för mål- och resultatstyrning.
2. En hållbarhetsplan/strategi/program arbetas fram.
 - Att ta fram ett omfattande styrdokument som täcker in de globala hållbarhetsmålen, exempelvis i ett hållbarhetsprogram är ett omfattande arbete som kräver resurser att ta fram, genomföra och följa upp. En hållbarhetsplan överlappar sannolikt även befintliga styrdokument som kan behöva revideras. Risk föreligger att det blir tungrott då de globala hållbarhetsmålen överlappar stora delar av en kommuns ansvarsområde. Dessutom innebär det ännu ett styrdokument för organisationen att förhålla sig till.
3. En hållbarhetspolicy med principer fastställs.
 - Att kommunen tar fram policy med principer och förhållningssätt till de globala hållbarhetsmålen kan ge tydligt avtryck att hållbarhet genomsyrar hela organisationen. En hållbarhetspolicy kan stärka varumärket Danderyd och visar tydligt internt och externt att kommunen arbetar efter de globala hållbarhetsmålen. En policy kräver låg insats i resurser för framtagande och genomförandet kan appliceras i redan pågående verksamhet.

Jonas Qvarfordt/Ruth Meyer

4. Kommunen tar inget aktivt ställningstagande.
 - Att inte välja förhållningssätt innebär att kommunen inte bidrar aktivt till att de globala målen uppnås och vi efterlever inte kommunvisionen. Det kan även innebära att kommunen som arbetsgivare blir mindre attraktiv och varumärket Danderyds kommun försämras. Detta vägval innebär även att ett sammanhållet hållbarhetsarbete försvåras och de sociala och ekonomiska dimensionerna av hållbarhet förblir otydliga

Kontoret förordar alternativet med en hållbarhetspolicy innehållande förhållningssätt och principer. Ett förslag till hållbarhetspolicy med fem vägledande principer har tagits fram i beretts i samverkan med styrgrupp för kommungemensamma projekt och har stämts av med berörda medarbetare och chefer. Förslaget är genomarbetat och framläggs härmed för politiskt ställningstagande.

Förslag till hållbarhetspolicy

Syftet med hållbarhetspolicyn är att tydliggöra arbetssättet gentemot de globala hållbarhetsmålen och hur de ska beaktas i ordinarie verksamhet. Syftet är också att ge en gemensam målbild och riktning för fortsatt hållbar utveckling i Danderyds kommun med fokus på våra lokala behov, förutsättningar och prioriteringar. Policyn avser att bidra till att skapa samsyn i hållbarhetsfrågorna och ange inriktningen för hur Danderyds kommun ska agera och kommunicera hållbarhetsfrågor.

Vägledande principer

De fem vägledande principerna som föreslås i policyn avser att på ett heltäckande sätt ge förutsättningar för verksamheterna att bidra till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen.

Principerna ska bidra till helhetsperspektiv, medvetna beslut samt samverkan och kommunikation som stärker transparens och delaktighet för de som lever, bor och verkar i kommunen. Principerna bidrar till att skapa långsiktiga strukturella förändringar och driva verksamheten så att den utvecklas i hållbar riktning.

Förslag till vägledande principer:

1. I verksamhetsutövningen bör åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomisk hållbar riktning väljas i första hand.
2. Åtgärder bör planeras ur ett helhetsperspektiv där även påverkan utanför kommunens gränser bör vägas in.
3. All verksamhetsutveckling bör gynna en hållbar utveckling för de som lever, bor och verkar i Danderyds kommun.

Jonas Qvarfordt/Ruth Meyer

4. Beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet.
5. Hållbarhetsarbetet bör samordnas med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv samt kommuniceras.

Genomförande och uppföljning

En policy är ett vägledande styrdokument med en bred ansats och är inte detaljstyrande. För att underlätta genomförandet i verksamheterna kan därför stödande insatser genomföras vid behov. Exempelvis kan verksamhetsanpassade lathundar och instruktioner arbetas fram på tjänstepersonsnivå i samverkan med ledningsgruppen. För att underlätta genomförandet är det av vikt att ledningsgrupp, chefer och medarbetare är engagerade i implementeringen av policyn. Uppföljning av hållbarhetsarbetet och policyns principer kan exempelvis genomföras i årsredovisningen och/eller i ordinarie uppföljning av kommunens miljö- och klimatarbete.

Konsekvenser för barn och unga

Genomförande av de globala målen ger positiva effekter för barn och unga idag och i framtiden. Barn och unga är den viktigaste målgruppen för Agenda 2030 och hållbar utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Tf teknisk direktör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Återrapportering gällande förhållningssätt för genomförande av Agenda 2030 i Danderyds kommun och antagande av hållbarhetspolicy
2. Förslag till hållbarhetspolicy för Danderyds kommun
3. Nulägesanalys, 2022-06-17
4. Kommunstyrelsens beslut, 2022-06-13 § 97
5. Kommunstyrelsens beslut, 2021-11-29 § 167

Expedieras
Samtliga nämnder och bolag